

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 148 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 148 §:n muuttamisesta (HE 42/2019 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- päämatematiikko Henri Riuttala, Kansaneläkelaitos
- lakimies Maire Lumiaho, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- aktuaari Jorma Kinnunen, Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Suomen Kirjailijaliitto r.y.
- Tieteentekijöiden liitto

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Taiteilijaseura

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain kokonaiskustannusten rahoitusta koskevassa pykälässä säädettyjä prosenttiosuuksia, joilla eri rahoittajaosapuolet osallistuvat maatalousyrittäjien työtapaturma- ja ammattitautivakuutusjärjestelmän kokonaiskustannusten kattamiseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2019 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukaisen maatalousyrittäjän ja apurahansaajan pakollisen tapaturmavakuutuksen kokonaiskustannuksiin luetaan korvauskulut, työturvallisuuskulut ja kohtuulliset hoitokulut. Kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Perusturvaosuudella katetaan sellaista sosiaalivakuutuksen etuutta, johon maatalousyrittäjällä olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta joka etuusjärjestelmien ensisijaisuusjärjestyksen vuoksi maksetaan sen kautta.

Perusturvan rahoitukseen osallistuvat perusturvan etuuksista vastaavat laitokset, Kansaneläkelaitos järjestelmästä säästyvien sairausvakuutuslain (1224/2004) ja kansaneläkelain (568/2007) mukaisten etuuksien osalta ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos järjestelmästä säästyvien maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) mukaisten etuuksien osalta. Muut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmän kustannukset ovat lisäturvaa, joka katetaan vakuutusmaksuilla ja valtion varoin. Lisäksi valtio osallistuu välillisesti perusturvaosuuden rahoittamiseen, koska valtio vastaa sairausvakuutuslain, kansaneläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain perusteella osasta Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen etuusmenoista.

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien tapaturmavakuutuksen rahoittajaosapuolten rahoitusosuudet tarkistetaan määrävuosin, koska etuuksissa tapahtuvat ja niihin vaikuttavat muutokset muuttavat perus- ja lisäturvan suhdetta sekä rahoitusosuuksia. Hallituksen esityksen perusteena on viimeisin tarkistuslaskenta, jonka pohjana on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rekisteritiedot maksetuista tapaturma- ja ammattitautikorvauksista sekä työeläkkeistä vuonna 2018.

Esityksen mukaan Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen rahoittaman perusturvan suhteellinen osuus järjestelmän noin 35,8 miljoonan euron kokonaiskustannuksista alenee 37 prosentista 31,6 prosenttiin ja vakuutettujen ja valtion rahoittaman lisäturvan osuus vastaavasti nousee 63 prosentista 68,4 prosenttiin.

Kansaneläkelaitoksen osuus järjestelmän kokonaiskustannuksista alenee 27,6 prosentista 24,8 prosenttiin eli euromääräisesti noin 1 miljoonalla eurolla. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuus järjestelmän kokonaiskustannuksista alenee 9,4 prosentista 6,8 prosenttiin eli euromääräisesti noin 0,9 miljoonalla eurolla. Lisäturvalla rahoitettavan osuuden noustessa vakuutettujen ja valtion rahoitusosuus kasvaa. Vakuutettujen rahoitusosuus nousee 33,5 prosentista 37,3 prosenttiin eli noin 1,4 miljoonalla eurolla. Vakuutettujen rahoitusosuuden nousu aiheuttaa vakuutusmaksuun noin 15 prosentin korotustarpeen. Valtion suora rahoitusosuus nousee 29,5 prosentista 31,1 prosenttiin eli noin 0,5 miljoonalla eurolla. Valtion osuuden perusturvaosuudesta arvioidaan kuitenkin alenevan 1,5 miljoonalla eurolla. Kaiken kaikkiaan valtio osallistuu vuonna 2020 järjestelmän kokonaiskustannusten rahoitukseen noin 16,8 miljoonalla eurolla, mikä on noin 1 miljoona euroa vähemmän voimassa olevan lain mukaiseen tilanteeseen verrattuna.

Valiokunta puoltaa rahoitusosuuksien muutosten hyväksymistä esityksen mukaisina.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2019 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 42/2019 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 6.11.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anu Vehviläinen kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Kim Berg sd
jäsen Anna-Kaisa Ikonen kok
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Heidi Viljanen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen